

13/V/1972

EL LLENGUATGE

Adverbis conjuncionals (II)

Els anomenats —per Fabra— adverbis conjuncionals, es caracteritzen perquè si bé expressen el lligam lògic que hi ha entre dues oracions, no posseeixen, en canvi, la capacitat per a enllaçar-les sintàcticament. És el que observem que molts no tenen en compte en l'ús que fan d'alguns d'aquests mots, fet que té la seva manifestació, en el llenguatge escrit, en la puntuació incorrecta, reduïda a una simple coma o, encara més, inexistent, entre dues oracions, l'enllaç de les quals es confia a mots o locucions com *tanmateix*, *doncs*, *per això*, *amb tot*, *no obstant això* o *això mateix* —adverbis conjuncionals—, els quals no tenen aquesta capacitat. És el cas de construccions com «No n'estava gaire convençut, tanmateix no s'hi va oposar», «Plou doncs no sortirem de casa» o «Ho han fet de qualsevol manera, amb tot alguna cosa se'n podrà aprofitar», en què l'absència d'un autèntic element d'enllaç obligaria a l'ús d'un signe de puntuació major abans de l'adverbi conjuncional.

En l'exemplificació que Pompeu Fabra fa dels adverbis conjuncionals en el segon paràgraf que hi dedica a la seva Gramàtica de 1956 (pàg. 91), recorre principalment a oracions consecutives, enunciades l'una després de l'altra i separades per un punt. Vet ací els exemples que proposa de *doncs* i *amb tot*. *L'any passat hi vaig ésser per Nadal, i aquest any hi he estat per Pasqua i per Sant Joan. Hi he estat, doncs, tres vegades. / Ells no hi volien anar de cap manera. Amb tot, si tu els ho demanes, crec que hi anirien.* I a continuació indica que en la segona de dues oracions consecutives coordinades dins d'una sola frase pot figurar un adverbi conjuncional: *Es molt vell i, amb tot, serveix encara. Fa molt mal temps, però, tanmateix, no han desistit* Creiem que caldria afegir-hi necessàriament que aquests adverbis conjuncionals poden (-PAG.-ANT.-) en oracions subordinades, especialment per mitjà d'un pronom relatiu: *Es basen en aquestes dades, les quals, doncs convé de tenir en compte. Els ho vam demanar per carta certificada la qual, tanmateix, han deixat sense resposta. Ens ha assegurat la seva col·laboració amb la qual, amb tot, no en tenim prou.* En una frase com *No me'n fio perquè, tanmateix, és un baligabalaga*, és obvi que *tanmateix* estableix un lligam lògic amb un context anterior.

Albert Jané